

Tisková zpráva 2 Press Release Communiqué de presse

V Praze 29. 4. 2009

Evropa jedná v Praze o drogách – souhrn jednání 29.4.

Národní protidrogoví koordinátoři zemí EU se sešli v Praze, aby projednali současné výzvy v koordinaci protidrogové politiky a debatovali na téma „Migrace, integrace a drogy“. Jejich jednání zahájil ministr Michael Kocáb. Ve dvou tématických sekcích byla pronesena úvodní vystoupení a účastníci pak diskutovali u kulatého stolu. Setkání bude pokračovat i další den – sympoziem Užívání met-/amfetaminu.

Setkání národních protidrogových koordinátorů zemí EU zahájil Kamil Kalina, národní protidrogový koordinátor ČR. Přivítal a představil zahraničním účastníkům ministra pro lidská práva a národností menšiny, Michaela Kocába, který je zároveň místopředsdou Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky.

Ministr Kocáb představil roli Agentury pro sociální začleňování v protidrogové prevenci v romských komunitách

Michael Kocáb v úvodním vystoupení především zahraničním účastníkům – národním protidrogovým koordinátorům zemí EU - představil Radu vlády pro koordinaci protidrogové politiky a českou protidrogovou politiku. Uvedl, že orgány EU hodnotí českou protidrogovou politiku jako příklad dobré praxe. I přes určité stíny, kterými jsou především úroveň konzumace alkoholu a konopných drog mezi mládeží, je možno konstatovat, že drogová situace je v ČR stabilizovaná. Zastavil se pokles věku, kdy mladí lidé přicházejí do kontaktu s drogami. ČR vychází ve své protidrogové politice z konceptu WHO „Zdraví pro všechny v 21. století“, drogová problematika je řešena v rámci konceptu ochrany veřejného zdraví a v rámci Národní strategie protidrogové politiky na období 2005-2009. Ministr Kocáb pak účastníkům představil hlavní cíle národní protidrogové strategie ČR.

Ve druhé části svého projevu seznámil ministr Kocáb účastníky s prací svého úřadu – agendou ministra pro lidská práva a menšiny. Uvedl, že v posledních letech trápí ČR nárůst užívání drog u imigrantů a menšin. Těmto aspektům drogové problematiky se pak věnoval podrobněji: úřad ministra Kocába totiž působí v terénu i jako orgán integrace romské

komunity. Ministr Kocáb zahraničním účastníkům představil nástroj sociální inkluze: Už v r. 2007 byla vytvořena Agentura pro sociální začleňování, jejímž úkolem je koordinovat na centrální úrovni politiky resortů a pomáhat projektům na místní úrovni. Agentura má i terénní část, založenou na 12 lokálních partnerstvích. Například v Chebu a Břeclavi je protidrogová prevence páteří politikou v rámci tohoto partnerství. V Chebu tak vznikly 2 projekty K-centra. V Brně se podpora Agentury zaměřuje mj. na prevenci závislostí mezi dětmi; podporuje terénní průzkum mezi školáky v základních školách. Závislostí u dětí se v Brně zabývají 2 romské policejní asistentky, které působí jak ve školách, tak v rodinách. Dále, žáci jsou ve vybraných školách anonymně testováni. Pokud se ve školách potvrdí podezření z užívání drog, která má Agentura v obecné podobě k dispozici ze zpráv svých spolupracovníků (podezření na užívání nejen nelegálních drog, ale také těkavých látek), bude město Brno uvažovat o zřízení dětského detoxu; podporována má být i práce s postiženými rodinami.

Propojení státní (veřejné) správy s neziskovým sektorem a odborníky: zdroj úspěchů české protidrogové politiky

Kamil Kalina – národní protidrogový koordinátor ČR pak zdůraznil svou hrdost na to, co ČR za 16 let protidrogové politiky dokázala – i díky propojení státní (veřejné) správy s neziskovým sektorem a odborníky. Většina dosavadních národních protidrogových koordinátorů ČR vycházela z prostředí odborníků, z neziskového sektoru. K. Kalina zdůraznil význam propojení úředníků s odborníky v oblasti závislostí, rozvinutou síť služeb pro uživatele drog v ČR a systém certifikací kvality těchto tzv. drogových služeb i služeb prevence užívání drog, a také publikační činnost sekretariátu Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky. Závěrem K. Kalina zmínil existenci výzkumného a výukového adiktologického pracoviště – Centra adiktologie 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze.

Debata o koordinaci evropské protidrogové politiky

Jednání pak pokračovalo v tématické debatě „Vývoj v oblasti koordinace protidrogové politiky“. Debatu vedl Josef Radimecký. V úvodním vystoupení shrnul zástupce Evropského monitorovacího centra pro drogy a drogovou závislost, **Wolfgang Goetz**, situaci v oblasti koordinace protidrogových politik jednotlivých členských zemí. W. Goetz řekl mj., že „ ačkoliv většina zemí EU má své strategie protidrogové politiky a vyhodnocuje jejich účinnost a výsledky, stále ještě je třeba se vypořádat s výzvami, jako jsou:

- mechanismy hodnocení nedávají odpověď na všechny otázky
- v drogových strategiích členských států často chybí zdroje (rozpočet) na plánované akce
- k dispozici jsou jen omezená data z oblasti snižování nabídky drog

- ukazuje se, že je třeba koordinovat aktivity i s dalšími oblastmi, např. alkohol, tabák, zneužívání léků, patologické hráčství
- nelze zatím předvídat zda (jaký?) vliv bude na drogovou oblast mít finanční krize.“

Migrace, integrace a drogy

Odpolední program setkání národních protidrogových koordinátorů zemí EU v Praze pokračoval tématickou debatou na téma „Migrace, integrace a drogy“.

Paul Griffiths (EMCDDA) v úvodu podal shrnutí situace v Evropě v této oblasti a konstatoval, že vzhledem k citlivosti tématu je na úrovni EU omezená dostupnost o užívání drog mezi migranty a národnostními menšinami. Přesto je zřejmé, že na základě kulturních a sociálních rozdílů mezi příslušníky různých národností je potřeba koncipovat protidrogové programy tak, aby zohledňovaly specifické potřeby i u minorit. Za účinné přitom označil:

- Multikulturální přístup
- Zapojení členů komunit do vytváření služeb a jejich poskytování
- Opatření s cílem předcházet marginalizaci uživatelů drog z řad národnostních menšin.

Joao Goulao (Portugalsko) se věnoval užívání drog mezi portugalskými občany z jiných zemí EU nebo z třetích zemí. Uvedl, že užívání drog v těchto skupinách je vyšší, přitom jejich počet v léčebných programech je nižší. Proto je potřeba těmto skupinám nabídnout vhodné služby, přičemž je nutno vzít v potaz skutečnost, že se jedná o velmi heterogenní skupinu obyvatel, různorodost jejichž potřeb musí být zohledňována.

Viktor Mravčík (ČR) informoval o výstupech ze studie rusky mluvících injekčních uživatelů drog v Praze. Pro zahraniční účastníky – národní protidrogové koordinátory zemí EU – je tato studie novinkou. Česká veřejnost byla s jejími závěry seznámena již v r. 2008 (http://www.drogy-info.cz/index.php/info/press_centrum/studie_infekcnich_nemoci_a_rizikoveho_chovani_mezi_ruskojazycnymi_injekcnimi_uzivateli_drog_v_praze)

Pavel Nepustil (ČR, Brno) pak představil studii mapující problémové užívání drog mezi migranty v Brně, kterou společně provedla Fakulta sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně se Sdružením Podané ruce a sdružením MARISA. Metodologickou podporu studii poskytla britská University of Central Lancashire. P. Nepustil v úvodu svého vystoupení uvedl doslova „Kdyby bylo možné shrnout naši studii do jedné jediné věty, řekl bych asi toto:

Migranti v Brně neužívají nelegální drogy ve větší míře nebo rizikovějším způsobem, ale jsou více znevýhodněni oproti uživatelům drog pocházejícími z ČR. V důsledku toho musí čelit větším bariérám v přístupu k poskytovaným drogovým službám.“

Studie přináší poznatky a doporučení pro drogové služby v těchto oblastech:

- monitoring marginalizovaných etnických skupin
- vhodné způsoby distribuce informací
- spolupráce se specializovanými organizacemi
- rozvoj specializovaných služeb zaměřených na marginalizované skupiny
- zapojení dotčených komunit do rozvoje služeb pro ně určených
- vzdělávací programy.

Poté národní protidrogoví koordinátoři debatovali u kulatého stolu o přednesených poznatcích na téma migrace, integrace a drogy a o situaci v této oblasti v jednotlivých zemích.

Další informace poskytují

doc. MUDr. PhDr. Kamil Kalina, CSc., tel. +420 606 718 113

PhDr. Josef Radimecký, Ph.D., MSc., tel. +420 724 240 778

Mgr. Pavel Nepustil, tel. +420 604 536 033

MUDr. Viktor Mravčík, tel. +420 724 192 017

Rozhovor s ministrem Kocábem je možno si sjednat prostřednictvím jeho tiskové mluvčí.

Další zdroje informací

<http://www.drogy-info.cz> program, tiskové zprávy a internetové zpravodajství z obou dní

<http://drogovapolitika.vlada.cz> podrobný program, tisková avíza a tiskové zprávy

<http://www.emcdda.europa.eu> drogová politika a situace v zemích EU

Horizontální skupina pro drogy je nejvýznamnějším pracovním orgánem Rady EU v otázkách drogové politiky EU.

Úřad vlády České republiky - sekretariát Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky v čele s Kamilem Kalinou v rámci českého předsednictví již od ledna předsedá Horizontální skupině pro drogy Rady EU. V současné době se tedy do činnosti Horizontální skupiny významně promítá vliv České republiky, jež se v rámci svého předsednictví snaží ve skupině prosadit řešení nejvýznamnějších výzev pro současnou drogovou politiku unie. K těm mj. patří nedostatečné nástroje pro hodnocení efektivity opatření potlačování výroby a nabídky ilegálních drog, zdravotní rizika spojená s migrací injekčních uživatelů drog z třetích zemí do států EU či mezery ve stavu znalostí o užívání met-/amfetaminových drog a o léčbě jejich uživatelů. Dosud patrně největším úspěchem českého předsednictví Horizontální skupině pro drogy byla vyjednávání, jež čeští odborníci jménem EU vedli v rámci příprav politické deklarace a akčního plánu protidrogové politiky OSN na dalších deset let ve Vídni.